

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DOPRINOSIMA

Sarajevo, juli 2015. godine

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DOPRINOSIMA

Hitni postupak

Donošenjem ovog Zakona po hitnoj proceduri stvaraju se prepostavke za stimuliranje zapošljavanja potrebne stručne radne snage u tekstilnoj, kožnoj i industriji obuće, rudnicima uglja i nisko akumulacijskim djelatnostima tradicionalnih esnafskih zanata kao i jačanje konkurentnosti na inostranom tržištu industrije tekstila, kože i obuće, pretežno orijentiranih na izvoz. Shodno navedenom, smatramo da su ispunjeni uslovi iz člana 186. Poslovnika o radu Doma naroda Federacije BiH i člana 191. Poslovnika o radu Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH.

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DOPRINOSIMA**

Član 1.

U Zakonu o doprinosima („Službene novine Federacije BiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06 i 14/08) u članu 5. u stavu 3., iza alineje 2. dodaje se nova alineja 3., koja glasi:

„ - fizičko lice – nerezident Federacije, koje na teritoriji Federacije, samostalno obavlja privrednu, profesionalnu ili drugu djelatnost kao osnovno zanimanje u skladu sa propisima o porezu na dohodak;“

Dosadašnje al. 3., 4. i 5. postaju al. 4., 5. i 6.

Član 2.

U članu 6. tačka 10., riječi: „kantonalne skupštine“ brišu se.

Član 3.

U članu 8. stav 2. u tački d), riječi „kantonalne skupštine“ zamjenjuju se riječima: „i taksi djelatnosti“.

U tački f) broj: „0,35“ zamjenjuje se brojem „0,29“.

Iza tačke f) dodaje se nova tačka g) koja glasi:

„g) množenik prosječne plaće iz člana 6a. stav 2. i koeficijenta 0,29, ukoliko poduzetnik na osnovu obavljanja djelatnosti trgovca pojedinca, koji je upisan u odgovarajući registar i dohodak sa tog osnova utvrđuje na osnovu poslovnih knjiga, u skladu sa propisima o porezu na dohodak.“

Član 4.

U članu 11. u stavu 1., iza riječi: „fizičko lice“, riječi: „- rezident Federacije“ brišu se.

Član 5.

U članu 11a., iza riječi: “dostaviti je”, riječi: “uz dokaze o izvršenom pojedinačnom plaćanju doprinosa i poreza” brišu se.

Član 6.

U članu 16. stav 1. tačka 4. mijenja se i glasi:

“ 4. pravno lice i fizičko lice koje samostalno obavlja djelatnost ako kao isplatalac plaće, kao i fizičko lice za sebe, Poreznoj upravi Federacije BiH ne dostavi u propisanom roku specifikaciju uz isplatu plaća i specifikaciju uz uplatu doprinosa poduzetnika.”.

Član 7.

U članu 17., u zagradi, broj: "14.c" zamjenjuje se brojem: "14b."

Član 8.

Iza člana 20. dodaje se novi član 20a., koji glasi:

Član 20a.

"Izuzetno, od odredbe člana 6. tačka 10. osnovicu doprinosa čini množenik prosječne plaće iz člana 6a. stav 2. i koeficijenta 0,29 za zaposlenike u rudnicima uglja, tekstilnoj, kožnoj i industriji obuće i nisko akumulacijskim djelatnostima tradicionalnih esnafskih zanata kojima se isplaćuje mjesečna plaća u visini do 60% prosječne mjesečne neto plaće u skladu sa članom 6a. stav 2., u periodu od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona."

Član 9.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

O B R A Z L O Ž E N J E

USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima sadržan je u članu III.1 tačka c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, koji je izmijenjen amandmanima VIII., LXXXIX CVI i članu IV.A.20.(1) d) prema kojima je u isključivoj nadležnosti Federacije donošenje propisa o finansijama i fiskalna politika Federacije BiH, a Parlament Federacije BiH uz ostala ovlaštenja predviđena Ustavom, odgovoran je za donošenje zakona o vršenju dužnosti u federalnoj vlasti.

RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje ovog Zakona su stimuliranje zapošljavanja potrebne stručne radne snage u radno-intenzivnim i niskoakumulativnim djelatnostima koje su pretežno orientirane na izvoz (preko 90%) odnosno jačanje konkurentnosti na inostranom tržištu, prvenstveno u tekstilnoj, kožnoj i industriji obuće, kroz plaćanje doprinosa na povlaštenu osnovicu ukoliko se zaposleniku isplaćuje mjesecna plaća u visini do 60% prosječne mjesecne neto plaće u Federaciji BiH. Također, stvorio bi se osnov za veću zainteresovanost za investicijska ulaganja u ovaj sektor.

USKLAĐENOST PROPISA S EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Predmet uređivanja ovog Zakona nije usklađivanje sa propisima Evropske unije. Ne postoje direktive i uredbe EU koje regulišu ovu oblast.

OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH NORMI

Član 1. (član 5. Zakona)

Izmjenom se vrši usklađivanje Zakona sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju, odnosno propisuje se da je obrtnik – nerezident Federacije BiH, obveznik dijela doprinosa ako samostalnu djelatnost obavlja na teritoriji Federacije na osnovu odobrenja izdatog od nadležnog organa u Federaciji BiH.

Član 2. (član 6. Zakona)

S obzirom da se propisom kantonalne skupštine ne utvrđuju nisko akumulacijske djelatnosti (što je bio slučaj u ranijem periodu), nego posebnim propisom, ovom predloženom izmjenom se navedeno ispravlja.

Član 3. (član 8. Zakona)

Predloženim izmjenama se vrši usklađivanje odredaba ovog Zakona sa odredbama Zakona o porezu na dohodak, u smislu plaćanja doprinosa, s obzirom da su taksisti posebnim propisom svrstani u nisko akumulativne djelatnosti i u poreznom smislu imaju isti tretman kao samostalne djelatnosti tradicionalnih esnafskih zanata.

Također se propisuje i najniža osnovica za obračun doprinosa na osnovu obavljanja djelatnosti trgovca pojedinca upisanog u poseban registar.

Član 4. (član 11. Zakona)

Predloženim izmjenama vrši se usklađivanje sa predloženom izmjenom člana 5. Zakona.

Član 5. (član 11a. Zakona)

Predloženim izmjenama ukida se obaveza dostavljanja dokaza o izvršenom pojedinačnom plaćanju doprinosa i poreza, čime se poreznom obvezniku pojednostavljuje postupak podnošenja specifikacija, a Porezna uprava nema obavezu prijema i čuvanja nepotrebne dokumentacije (obzirom da navedene uplate ima evidentirane na analitičkim karticama poreznih obveznika u poreznom knjigovodstvu).

Član 6. (član 16. Zakona) i Član 7. (član 17. Zakona)

Predloženim izmjenama se precizira prekršaj i vrši usklađivanje brojeva članova Zakona.

Član 8. (dodaje se novi član 20a. Zakona)

Predloženim novim članom, u periodu od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu predloženog Zakona, stvaraju se pretpostavke za stimuliranje zapošljavanja potrebne stručne radne snage u radno-intenzivnim i nisko akumulativnim djelatnostima koje su pretežno orijentirane na izvoz (preko 90%) odnosno jačanje konkurentnosti na inostranom tržištu, prvenstveno u tekstilnoj, kožnoj i industriji obuće kao i veću zainteresiranost za investicijska ulaganja, kroz plaćanje doprinosa na povlaštenu osnovicu ukoliko se zaposleniku isplaćuje mjesecna plaća u visini do 60% prosječne mjesecne neto plaće u Federaciji BiH.

Član 9.

Odnosi se na stupanje na snagu Zakona i objavljivanje u „Službenim novinama Federacije BiH“.

FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog Zakona nisu potrebna dodatna novčana sredstva u budžetu Federacije BiH.

**ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O DOPRINOSIMA**

**(Odredbe Zakona koje se mijenjaju „Službene novine Federacije BiH“, broj: 35/98,
54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06 i 14/08)**

Član 5.

Obveznik doprinosa iz člana 4. stav 2. tačka 1. ovog zakona je fizičko lice - rezident Federacije:

- koje je na teritoriji Federacije u radnom odnosu kod pravnog ili fizičkog lica - rezidenta Federacije;
- koje je izabранo ili imenovano na javnu ili drugu dužnost i za obavljanje te dužnosti ostvaruje plaću ili drugu naknadu koja se tretira kao plaća;
- koje je na teritoriji Federacije zaposleno kod pravnog ili fizičkog lica - nerezidenta Federacije, međunarodne organizacije i ustanove ili stranog diplomatskog i konzularnog predstavništva, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno;
- koje je od strane pravnog ili fizičkog lica - rezidenta Federacije, kod kojeg je u radnom odnosu, upućeno na rad ili stručno usavršavanje u inostranstvo, ako nije obavezno osigurano po propisima države u koju je upućeno ili ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno;
- koje je zaposleno u inostranstvu kod inostranog poslodavca, ako nije obavezno osigurano kod inostranog nosioca socijalnog osiguranja;
- koje ostvaruje primanja od drugih vrsta samostalne djelatnosti i povremenog nesamostalnog rada, u skladu sa propisima o porezu na dohodak;
- druga fizička lica - rezidenti Federacije, u skladu sa propisima iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja, zdravstvenog osiguranja i osiguranja od nezaposlenosti.

Obveznik doprinosa iz člana 4. stav 2. tačka 1. ovog zakona je i fizičko lice - nerezident Federacije koja je na teritoriju Federacije:

- u radnom odnosu kod pravnog ili fizičkog lica – rezidenta Federacije;
- zaposleno kod pravnog ili fizičkog lica – nerezidenta Federacije, ako međunarodnim ugovorom evidentiranim kod Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine nije drugačije određeno;
- zaposleno kod međunarodne organizacije i ustanove ili stranog diplomatskog i konzularnog predstavništva, ako međunarodnim ugovorom evidentiranim kod Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine nije drugačije predviđeno.

Obveznik doprinosa iz člana 4. stav 2. tačka 2. ovog zakona je:

- pravno ili fizičko lice - rezident Federacije, koje zapošljava zaposlenike, za zaposlenike u radnom odnosu i s njima izjednačene osiguranike;
- fizičko lice - rezident Federacije koje samostalno obavlja privrednu, profesionalnu ili drugu djelatnost kao osnovno zanimanje u skladu sa propisima o porezu na dohodak;
- fizičko lice koje se bavi poljoprivredom i šumarstvom, kao jedinim ili glavnim zanimanjem;
- trgovac pojedinac čija je samostalna djelatnost upisana u registar kod nadležnog organa;
- pravno ili fizičko lice, isplatilac primanja na osnovu drugih vrsta samostalne djelatnosti i povremenog nesamostalnog rada.

Obveznici doprinosa iz člana 4. stav 2. tačka 3. ovog zakona su: zavodi, fondovi, organi uprave i druga pravna ili fizička lica određena propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju, zdravstvenom osiguranju i osiguranju od nezaposlenosti.

Rezidentom Federacije u smislu ovog zakona smatra se fizičko lice koje na teritoriji Federacije ima prebivalište ili boravište.

Status rezidenta ima i fizičko lice koje je kao šef diplomatskog ili konzularnog predstavništva ili kao diplomatski ili konzularni službenik zaposleno u domaćem diplomatskom ili konzularnom predstavništvu u inostranstvu, ako se na ta primanja ne plaća doprinos u zemlji u kojoj je zaposleno.

Status rezidenta ima i fizičko lice koje je upućeno u inostranstvo radi obavljanja poslova za Federaciju, za fizičko ili pravno lice - rezidenta Federacije ili za međunarodnu organizaciju.

Član 6.

Osnovicu doprinosa iz člana 4. stav 2. tačka 1. ovog zakona čini:

1. plaća zaposlenog zaposlenika, rukovodnog zaposlenika i pripravnika;
2. plaća ili druga naknada funkcionera, koja zamjenjuje plaću;
3. naknada plaće za prekid rada koji nije prouzrokovao zaposlenik;
4. naknada plaće za vrijeme praznika za koje se po zakonu ne radi;
5. naknada plaće za vrijeme odsustva sa posla zaposlenika u vrijeme korištenja godišnjeg odmora;
6. naknada plaće za vrijeme odsustva sa posla u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom i dr.;
7. naknada plaće za vrijeme odsustva zaposlenika sa posla radi obrazovanja i stručnog osposobljavanja i prekvalifikacije zaposlenika;
8. naknada plaće u slučajevima privremene spriječenosti za rad uslijed bolesti do 42 dana;
9. naknada plaće zbog povrede na radu ili oboljenja od profesionalne bolesti, koja se isplaćuje iz sredstava pravnog, odnosno fizičkog lica kod kojeg je osiguranik zaposlen;
- 10.izuzetno, množenik prosječne plaće iz člana 6.a stav 2. i koeficijenta 0,25 za zaposlenike u rudnicima uglja, tekstilnoj, kožnoj i industriji obuće kojima se isplaćuje najniža plaća i nisko akumulacijskim djelatnostima tradicionalnih esnafskih zanata utvrđenih posebnim propisom kantonalne skupštine;
- 11.svako pojedinačno primanje od članova u predstavničkim organima vlasti, ako to primanje nije obuhvaćeno osnovicom iz člana 6. tačka od 1. do 9., na osnovu članstva u skupštini, nadzornom odboru privrednog društva, člana upravnog odbora, upravnog vijeća i drugih njima odgovarajućih tijela drugih pravnih lica,

člana komisije i odbora tih tijela, stečajnog upravitelja i suca porotnika, koji nema svojstvo zaposlenika na sudu, primanje, umanjeno za porezno priznati iznos izdatka za povremene djelatnosti naučnika, umjetnika, stručnjaka, novinara, sudskih vještaka, trgovačkih putnika, akvizitera, sportskih sudaca i delegata i na osnovu drugih djelatnosti koje se obavljaju uz neku osnovnu samostalnu ili nesamostalnu djelatnost.

12. ostala primanja i naknade fizičkih lica koja nisu obveznici doprinosa po drugom osnovu, u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju, zdravstvenom osiguranju i osiguranju od nezaposlenosti.

Član 8.

Osnovicu doprinosa iz člana 4. stav 2. tačka 2. ovog zakona čini plaća i druga lična primanja radnika u radnom odnosu kod pravnih ili fizičkih lica - rezidenata Federacije i s njima izjednačenih osiguranika, iz čl. 6. i 7. ovog zakona.

Osnovica za obračun doprinosa poduzetnika je:

- a) množenik prosječne plaće iz člana 6.a stav 2. i koeficijenta 1,1 ukoliko poduzetnik na osnovu obavljanja samostalne djelatnosti slobodnoga zanimanja prema propisima o porezu na dohodak, dohodak sa tog osnova utvrđuje na osnovu poslovnih knjiga, u skladu sa propisima o porezu na dohodak;
- b) množenik prosječne plaće iz člana 6.a stavak 2. i koeficijenta 0,65 ukoliko poduzetnik na osnovu obavljanja samostalne djelatnosti obrta, u skladu sa propisima o porezu na dohodak, dohodak utvrđuje na osnovu poslovnih knjiga;
- c) množenik prosječne plaće iz člana 6.a stav 2. i koeficijenta 0,55 ukoliko osiguranik na osnovu obavljanja samostalne djelatnosti obrta ili samostalne djelatnosti slobodnog zanimanja, u skladu sa propisima o porezu na dohodak, porez na dohodak sa tog osnova plaća prema paušalno utvrđenom dohotku;
- d) izuzetno, množenik prosječne plaće iz člana 6.a stav 2. i koeficijenta 0,25 za poduzetnike koji samostalno obavljaju privrednu, profesionalnu ili drugu djelatnost, kao osnovno zanimanje, za nisko akumulacijske djelatnosti tradicionalnih esnafskih zanata utvrđene posebnim propisom kantonalne skupštine, ukoliko osiguranik na osnovu obavljanja samostalne djelatnosti obrta, u skladu sa propisima o porezu na dohodak, porez na dohodak sa tog osnova plaća prema paušalno utvrđenom dohotku;
- e) množenik prosječne plaće iz člana 6.a stav 2. i koeficijenta 0,25, ukoliko poduzetnik na osnovu obavljanja djelatnosti poljoprivrede i šumarstva ne plaća porez na dohodak ili ukoliko porez na dohodak plaća prema paušalno utvrđenom dohotku;
- f) množenik prosječne plaće iz člana 6.a stav 2. i koeficijenta 0,35, ukoliko poduzetnik na osnovu obavljanja djelatnosti poljoprivrede i šumarstva porez na dohodak, dohodak sa tog osnova utvrđuje na osnovu poslovnih knjiga, u skladu sa propisima o porezu na dohodak;

Osnovica doprinosa za obveznike iz člana 5. stav 3. alineja 5. su primanja koja se isplaćuju fizičkim licima - rezidentima na osnovu drugih vrsta samostalnih djelatnosti i povremenog nesamostalnog rada.

Doprinosi iz st. 1., 2. i 3. ovog člana imaju karakter troškova poslovanja.

Doprinosi iz člana 4. stav 2. tačka 3. ovog zakona, obračunavaju se na osnovicu utvrđenu u skladu sa propisima iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja, zdravstvenog osiguranja i osiguranja od nezaposlenosti.

Član 11.

Doprinosi se obračunavaju pri obračunu plaće. Uplatu doprinosa za obveznike doprinosa iz člana 4. stav 2. Zakona vrši isplatilac plaće i drugih ličnih primanja - rezident Federacije prilikom svake isplate, fizičko lice – rezident Federacije koje samostalno obavlja privrednu, profesionalnu ili drugu djelatnost kao osnovno zanimanje, nosilac zajedničke djelatnosti ukoliko više lica zajednički obavljaju samostalnu djelatnost, u skladu sa propisima o porezu na dohodak, isplatilac primanja iz osnova obavljanja drugih vrsta samostalne djelatnosti i povremenog nesamostalnog rada i ostali obveznici doprinosa i to:

- a) na plaće, naknade plaća i druga lična primanja zaposlenika po osnovu redovnog rada i izvan redovnog rada, doprinosi se plaćaju pri isplati plaće i primanja.
- b) na osnovicu iz člana 8. stav 2. ovog Zakona, fizičko lice koje samostalno obavlja privrednu, profesionalnu ili drugu djelatnost kao osnovno zanimanje ili, koje se bavi poljoprivredom i šumarstvom, kao jedinim ili osnovnim zanimanjem, na svoju plaću, lice koje je zaposleno kod nerezidenta Federacije i ostali obveznici doprinosa, dužni su sami obračunavati i plaćati doprinose do 10.-og u mjesecu za protekli mjesec, s tim što se doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje obavezno plaća u korist Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje na račun propisan posebnim federalnim propisom.
- c) za obveznika koji je na teritoriji Federacije BiH zaposlen kod nerezidenta Federacije, obračun i uplatu doprinosa može vršiti i pravno ili fizičko lice-nerezident Federacije i to do 10.-og u mjesecu za protekli mjesec.

Prilikom svake isplate plaće i drugog primanja isplatilac je dužan zaposleniku, odnosno obvezniku doprinosa iz člana 5. ovog Zakona izdati jedan primjerak obračuna plaće, odnosno primanja koji sadrži doprinose, porez na dohodak i iznos koji se isplaćuje sa tog osnova.

Isplatilac, odnosno obveznik plaćanja doprinosa dužan je podatke o uplaćenim doprinosima, uplaćenom porezu na dohodak i isplaćenoj plaći, odnosno primanju za svakog obveznika dostaviti obvezniku doprinosa i nadležnoj jedinici Porezne uprave do kraja januara tekuće godine za proteklu godinu.

Doprinosi po stopama iz člana 10. ovog Zakona obračunavaju se pri obračunu plaće i dospijevaju za plaćanje istovremeno sa isplatom plaće.

Ako obveznik obračunavanja doprinosa iz stava 1. ovog člana ne isplati ili ne isplati u cijelosti plaću za prethodni mjesec u mjesecu u kojem je dospjela isplata plaće, dužan je obračunati doprinose prema iznosu dospjele a neisplaćene plaće do posljednjeg dana u mjesecu u kojem je dospjela isplata plaće.

Doprinosi obračunati u skladu sa stavom 5. ovog člana dospijevaju za plaćanje najkasnije do posljednjeg dana u mjesecu u kojem je plaća dospjela za isplatu.

Doprinosi po stopi iz člana 10.a ovog Zakona obračunavaju se prije isplate primanja osiguranika, a dospijevaju za plaćanje istovremeno sa isplatom primanja osiguraniku.

Osiguraniku se prava iz penzijskog i zdravstvenog osiguranja, te osiguranja za slučaj nezaposlenosti ne mogu umanjiti ni ukinuti u slučaju da obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa nije obračunao, odnosno upatio ili djelimično upatio dospjele doprinose u skladu sa st. 4. i 5. ovog člana, ukoliko posebnim zakonom nije drugačije uređeno.

Član 11a.

Isplatioci plaća, drugih ličnih primanja i fizička lica iz člana 11. stav 1. ovog Zakona dužni su za svaku isplatu plaće, odnosno primanja sačiniti specifikaciju o uplati doprinosa i poreza na dohodak i isplati primanja i dostaviti je uz dokaze o izvršenom pojedinačnom plaćanju doprinosa i poreza nadležnoj ispostavi Porezne uprave Federacije BiH istog, a najkasnije narednog dana od dana isplate plaće, odnosno primanja.

Član 16.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj:

1. poslodavac, ako ne uplati doprinose istovremeno sa isplatom plaće, a najkasnije do posljednjeg dana u mjesecu u kojem je plaća dospjela za isplatu (član 11. st. 4. i 6.);
2. obveznik, fizičko lice, ako ne uplati doprinose do 10. dana u mjesecu za prethodni mjesec (član 11. st. 1.b) i c));
3. isplatilac primanja od druge samostalne djelatnosti ili od povremenog nesamostalnog rada, ako ne uplati doprinose prije isplate, a najkasnije istovremeno sa isplatom primanja (član 11. stav 7.);
4. pravno lice i fizičko lice koje samostalno obavlja djelatnost, ako kao isplatilac plaće Poreznoj upravi Federacije BiH ne dostavi u propisanom roku specifikaciju plaća ili drugih ličnih primanja sa obračunatim doprinosima i dokazima o isplati plaća i uplati doprinosa.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 2.000,00 KM kaznit će se za prekršaj dužnik doprinosa - osiguranik, koji sam za sebe plaća doprinose, ako dospjele doprinose ne uplati u propisanom roku (član 11. tačka b)).

Član 17.

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj OOPP, koja vrši prijenos sredstava sa računa obveznika plaćanja doprinosa, ako u propisanom roku nije obavijestila nadležnu ispostavu Porezne uprave o isplati plaće ili primanja, prema kojima nisu istovremeno sa isplatom plaćeni obavezni doprinosi (član 14c.).